

Saznajte zašto je München sjajno svijetlo Bavarske

GRAD PIVA I DOBROG RASPOLOŽENJA

München, kulturno i političko središte Bavarske, okruženo vrhovima Alpa i rijekom Isar te brojnim ledenjačkim jezerima, najljepše je posjetiti u vrijeme festivala piva Oktoberfesta ili adventa kada u njemu vlada čarolija dobrog raspoloženja. Thomas Mann prozvao ga je „sjajnim svijetlom Bavarske“, a Bavarci ga nazivaju i Mingom.

Ana Grubanović,
dipl. novinar

Grad se prvi put spominje 1158. kad je bavarski vojvoda Henrik Lav sagradio današnji Ludvigov most, kako bi omogućio nesmetanu trgovinu solju. Odlukom cara Fridrika Barbarosse 1175. dobiva status grada. Sjedištem vojvodstva i centrom renesanse postaje za obitelji Wittelsbach. Njegov uspon k velegradu počinje 1806. kad postaje glavnim gradom Napoleonove Kraljevine Bavarske. Nakon prvog svjetskog rata, mjesto je okupljanja nacionalsocijističkih aktivnosti. U drugom je pretrpio golema razaranja, da bi se do danas razvio u visoko tehnološko središte.

BAVARSKI TORNJEVI I TRAGOVİ ĐAVLA

Gradom dominiraju 109 metara visoki bavarski tornjevi Crkve naše Gospe (*Frauenkirche*) u kojoj je tragove svojih stopala ostavio sam đavao. Prema legendi, arhitekt Jörg von Halsbach trebao je sagraditi crkvu bez ijednog prozora, kako je obećao đavlu. Kad je crkva sagrađena, arhitekt je doveo vraga do središnjeg dijela iz kojeg je dopiralo svijetlo iako ona nije imala prozora. Vrag je bijesno pobjegao iz crkve i ostavio trag

svojih stopa i danas vidljiv u kamenom podu. U kripti crkve nalaze se grobnice obitelji Wittelsbach i princa Electora Kurfürsta Maximiliana I. Gotičko pročelje i bavarski tornjevi s kojih otkucava sat dominiraju gradom, a mala glazbena zvana podsjetit će vas da požurite na Marienplatz. Ovaj središnji trg istočno od Crkve naše Gospe u srednjem je vijeku bio mjesto održavanja turnira, festivala i sajмова. Svakog dana u 11, 12 i 17 sati održavaju se plesovi bačvara (*carillon*), originalno izvedeni 1517. u znak sjećanja na pobjedu nad kugom. Kip Bogorodice na središnjem dijelu trga simbol je pobjede grada nad pošastima: rata, kuge, gladi i krivovjerja.

ADVENT NA MARIENPLATZU I VRUĆI WEISSWURST

Na Marienplatzu svake se godine održava božićni sajam. Trideset metara visoka jelka s tisućama lampica osvjetljava najveće jaslince u Njemačkoj iz 18. stoljeća. Ugođaj je potpun u sjeni stare gradske vijećnice bajkovita izgleda s puno malih tornjića i krovštem posipanim zlatnim zvijezdama. Kućica kao iz bajke vraća u djetinjstvo, a u samom tornju nalazi se i Muzej igračaka. Nova gradska vijećnica strogog je flamenskog-gotičkog stila, izgrađena u vrijeme kad se prenapučeni dio grada širio van svo-

jih okvira. Kralj Maksimilijan I. tržnicu s Marienplatzu premjestio je u Viktualienmarkt. Danas ćete tamo naći najukusniji *weisswurst* (bijelu kobasicu). Omiljena među gurmanima, tržnica je dobila ime po latinskoj riječi za hranu „victual“. Na tržnicama, sajmovima i vrtnim pivnicama najbolje se uočavaju odlike svakog Bavarca: uživanje u lagodnom životu, duboko ukorijenjen osjećaj tradicije i jednostavni pijetet. Zaželite li se šopinga u Münchenu, posjetite Neuhauserstrasse, koja se nalazi iza starih gradskih vrata Karlstor iz 14. stoljeća, jedna od tri sačuvana srednjevjekovna ulaza u grad. Središte luksuznih trgovina je Maxilianstrasse. Posjetite jedinstveni Deutsches Museum te razgledajte izložbe o otkrićima iz područja astronomije, aerodinamike, fizike i elektronike.

TALIJSKI MÜNCHEN I POGLED NA ALPE

Zaljubljenici u umjetnost na Odeonsplatzu osjećat će se kao na Firentinskom trgu. Muzej na otvorenom, Feldherrnhalle, čuvaju dva Bayernova lava. Duž Odeonsplatzala nalazi se Hofgarten, talijanski vrt sa središnjim paviljonom - hramom Dijane. Na vrhu paviljona brončani kip „Tellus Bavarica“ simbolizira blago Bavarske zemlje: žito, igre, vodu i sol. U pozadini parka ističe se žuta, barokna Theatinerkirche crkva čiju su gradnju naručili knez Ferdinand i supruga Henrietta Adelaide od Savoja povodom rođenja svog sina. Od Odeonsplatzala prošetite Ludwigstrasse ulicom do vrata pobjede Sigestora. Trijumfalni spomenik izgradio je Friedrich von Gartner kao spomen na hrabru bavarsku vojsku u Napoleonovom ratu za oslobođenje. U lukovima su simboli slobode žene – anđeli.

Najljepši pogled na grad pruža se sa zvonika crkve svetog Petra (*Peterskirche*). S podesta vijore raznobojne zastavice, a izvješena bijela zastavica znak je da ćete uz panoramu vidjeti i zasniježene Alpe. Crkva svetog Petra najstarija je u Münchenu, građena u romaničkom stilu. U unutrašnjosti je izložen pozlaćeni kostur svete Mundite. Iako prekriven dragim kamenom, dva lažna oka izazivaju nelagodu dok ih promatrate.

OD ENGLESKOG DO OLIMPIJSKOG PARKA

München je poznat po svojim parkovima. Najveći europski gradski park Englischer Garten proteže se od centra grada do njegove sjeverne granice i gotovo je četiri kilometra duži od Central Parka u New Yorku. U engleskom parku osvežite se bavarskim pivom u sjeni velike kineske pagode, drugog najvećeg pivskog vrta. Uživate u sjenici Monopterosa, grčkog hrama ili posjetite japansku kuću čaja. Za vrtnu izložbu 2005. u istočnom dijelu grada uređeni su prostrani novi parkovi. Povodom Olimpijskih ljetnih igara 1972. na sjeveru

grada izgrađen je Olympiapark. Kompleks stadiona, dvorana i plivališta svjetski je poznat po futurističkoj krovnoj konstrukciji koja imitira vrhove Alpa. Pogled na park najimpresivniji je s Olimpijskog tornja visokog 189 metara. Osim što možete dizalom na vrh, u rotirajućem restoranu možete kušati najpopularnija bavarska jela. Nedaleko Olympiaparka nalazi se BMW Headquarters muzej s postavom o tehničkom napretku automobila i motocikala, kao i povijesti BMW – a.

Ponos Münchenskog nogometa je Allianz arena u kojoj je održano Svjetsko prvenstvo 2006. Stadion ovalna oblika, noćna je atrakcija kad su stakla arene osvijetljena u boji kluba domaćina utakmice. Stadion sjaji crveno za FC Bayern ili plavo za TSV 1860 München.

OKTOBERFEST I BAVARSKI DVORCI

Prava navijačka atmosfera može se usporediti jedino s onom za vrijeme Oktoberfesta, kada gradom teku potoci piva. Festival se od 1810. održava na Theresienwieseu otkako su kralj Ludvig I. i Tereza od Bavarske organizirali vjenčano slavlje na Terezinoj livadi. Razuzdani festival, zaštitni je znak Slobodne Države Bavarske, a posjeti ga godišnje šest milijuna turista. Sljedeće godine slavi se 200 godina Oktoberfesta. Posjećujete li ga (od 19. rujna do 14. listopada) stopite se s domaćinima. Probajte *wiesn* pivo koje se proizvodi uoči festivala. Specijalno Oktoberfest pivo, proizvedeno samo za tu priliku, malo je tamnije, jačeg okusa i s većom količinom alkohola. Servirano je u 1-litrenim kriglama ili *Maßovima*, a suvenir-krigle možete kupiti u šatorima i suvenir shopovima. Za vrijeme festivala razgledajte najpoznatiju Hofbräuhaus pivnicu gdje uz ples, glazbu i

Weisswurst i Schwarzwald torta

Bavarska kuhinja obiluje specijalitetima poput pečene svinjetine, grubo rezane mesne štruce poznate kao Leberkäse (jetrenog sira) i Weisswurst, teleće “bijele kobasice”. Münchenska bijela kobasica poslužuje se uz knedle od krumpira, krumpirovu pogaču ili kiseli kupus. Kao predjelo kušajte poznati namaz Bayerischen Obatzda, od Camemberta i svježeg sira začinen lukom, paprikom i kuminom koji se poslužuje na raženom kruhu (Roggenbrot). Od glavnih jela poznati su pivski specijaliteti poput Hendla, piletine na roštilju i zalivene pivom te pečenog vola posluženog sa Saltkartoffelom (slanim krumpirom).

Bavarska jela kušajte uz jedno od brojnih vrsti piva poput: Spatena, Augustinera, Paulanera, Hacker-Pschorra, Hofbräuhaus, Löwenbräu. Weiss beer ili pšenično pivo najpopularnije je u Bavarskoj. Na sjeveru se poslužuje gorkasti pils, a na jugu lager, koji je blaže arome i okusa. Uz pivo grickajte perece – Brezn ili pržene bademe (Mandeln). Izbjegavajte talog na dnu krigle (Noagerl) koji dokazano opija i izaziva glavobolju. Zasladi se i jednim od bavarskih deserata, od odličnih bavarskih štrudli od višanja pa sve do svjetski poznate Schwarzwald torte.

folklor možete degustirati poznato HB pivo. Posjetite li München ne zaboravite na njegove bajkovite dvorce, poput rezidencijalne palače Nymphenburg u kojoj se ljeti održavaju brojni koncerti i opere, a čije je vrtove i kanale osmislio Charles Carbonet i u njih unio dašak Versaillesa. Doživite rasplesanu fontanu u palači Linderhof te Neue Schwanstein, jedan od najljepših bavarskih dvoraca kod Fussen. Čarobni bajkoviti prizori ostat će vam još dugo u sjećanju, a živopisni festivali probudit će u vama želju da se vratite sjajnom svijetlu Bavarske.

PS

Savjeti Poslovnog savjetnika

- U Olimpijskom tornju – kušajte bavarska jela.
- U Fraukirche – potražite tragove đavla.
- Na Marienplatzu – doživite ples bačvara.
- Na Theresienwieseu – budite dio Oktoberfesta.